

THÔNG TIN TÓM TẮT VỀ NHỮNG KẾT LUẬN MỚI CỦA LUẬN ÁN TIẾN SĨ
(Thông tin đưa lên trang Web)

Tên luận án: **Kế toán quản trị chi phí môi trường trong doanh nghiệp nhiệt điện than Việt Nam**

Ngành: **Quản trị kinh doanh** Mã số: **9340101**

Nghiên cứu sinh: **Bùi Nhất Giang**

Người hướng dẫn khoa học: **HD1: PGS.TS Nguyễn Tổ Tâm**

HD2: TS. Nguyễn Hữu Hiểu

Cơ sở đào tạo: **Trường Đại học Điện lực**

TÓM TẮT KẾT LUẬN MỚI CỦA LUẬN ÁN

Luận án thực hiện đánh giá về mức độ áp dụng kế toán quản trị trong doanh nghiệp nhiệt điện than Việt Nam. Những đóng góp của luận án được nghiên cứu sinh tóm tắt ở các điểm sau:

1. Đóng góp về mặt lý luận:

Thứ nhất, luận án đã thực hiện việc hệ thống hoá cơ sở lý thuyết về hệ thống thông tin chi phí môi trường (ECIS) và kế toán quản trị chi phí môi trường (ECMA) và mối quan hệ giữa hai nội dung này. Việc thực hiện nghiên cứu về áp dụng ECMA trong doanh nghiệp đến nay tuy đã nhận được sự quan tâm của nhiều học giả, nhưng việc thực hiện nghiên cứu tăng cường mức áp dụng ECMA thông qua hoàn thiện ECIS thì chưa có nghiên cứu nào thực hiện. Tuy rằng nghiên cứu sinh đã rất cố gắng nhưng không thể tránh được những nội dung chưa đầy đủ.

Thứ hai, nghiên cứu sinh dựa vào lý thuyết thể chế, lý thuyết các bên liên quan và lý thuyết dự phòng để đề xuất các nhân tố ảnh hưởng đến mức độ áp dụng ECMA thông qua nhân tố trung gian ECIS. Trên nền tảng mô hình lý thuyết SOR (Stimulus – Organism – Response), nghiên cứu sinh xây dựng mô hình nghiên cứu của luận án bao gồm 7 biến độc lập (bao gồm: áp lực cường chế, áp lực quy chuẩn, áp lực mô phỏng, áp lực các bên liên quan, chiến lược kinh doanh, sự ủng hộ và hỗ trợ nhà quản lý, văn hoá doanh nghiệp), 1 biến trung gian (ECIS) và 1 biến phụ thuộc (ECMA). Các nhân tố này đều đã được nghiên cứu sinh kế thừa từ các nghiên cứu tiền nhiệm, đồng thời thực hiện tham vấn ý kiến của chuyên gia.

Thứ ba, sau khi xây dựng mô hình và thang đo, nghiên cứu sinh thực hiện kiểm định mô hình đo lường và kiểm định mô hình cấu trúc, đồng thời thực hiện việc kiểm định các giả thuyết nghiên cứu. Mức độ ảnh hưởng của các biến độc lập tới biến phụ thuộc được nghiên cứu sinh trình bày chi tiết trong nội dung luận án.

2. Đóng góp về mặt thực tiễn:

(1) Trên cơ sở phân tích thực trạng áp dụng ECMA tại các doanh nghiệp nhiệt điện than Việt Nam cũng như những khó khăn, rào cản đi kèm, nghiên cứu đề xuất một hệ giải pháp nhằm nâng cao mức độ triển khai ECMA phù hợp với đặc thù ngành, bao gồm: (i) hoàn thiện ECIS để bảo đảm dữ liệu đầy đủ, kịp thời; (ii) Hoàn thiện nhận diện và phân loại chi phí môi trường, tạo nền tảng cho việc kiểm soát chi phí chính xác; (iii) xây dựng định mức và lập dự toán chi phí môi trường nhằm phục vụ kiểm soát ngân sách; (iv) áp dụng phương pháp dòng nguyên vật liệu để xác định, ghi nhận và theo dõi toàn diện chi phí, đặc biệt là chi phí môi trường; và (v) hoàn thiện công tác lập báo cáo chi phí môi trường kết hợp xây dựng bộ chỉ số thống nhất đánh giá hiệu quả môi trường, qua đó hình thành hệ khung quản trị chi phí môi trường mạch lạc và bền vững.

(2) Kết quả phân tích định lượng cho thấy các nhân tố "Áp lực cưỡng chế"; "Áp lực các bên liên quan", "Chiến lược kinh doanh" và "Sự quan tâm và hỗ trợ của nhà quản lý" là nhân tố có ảnh hưởng mạnh tới mức độ hoàn thiện ECIS, đồng thời gián tiếp thúc đẩy triển khai ECMA tại các doanh nghiệp nhiệt điện than Việt Nam; bên cạnh đó, kết quả cũng chỉ ra ECIS có tác động đáng kể đến mức độ áp dụng ECMA. Ngoài ra, mặc dù có mức độ tác động nhỏ, nhưng "Văn hoá doanh nghiệp" cũng được xem là nhân tố thúc đẩy liên kết tạo môi trường để việc hoàn thiện ECIS và áp dụng ECMA hiệu quả và toàn diện. Từ các phát hiện này, nghiên cứu cũng đưa ra một số đề xuất đối với Chính phủ và các bộ, ngành, các bên liên quan và các doanh nghiệp nhiệt điện than nhằm tăng cường việc áp dụng ECMA trong thời gian tới.

Hà Nội, ngày 06 tháng 11 năm 2025

Tập thể Giáo viên hướng dẫn

(Ký và ghi rõ họ tên)

Nghiên cứu sinh

(Ký và ghi rõ họ tên)

